

02. ලිංග, සමාස, සහ්යී, තද්ධීතා, කුණුන්න

දැනට විමාන ඉපැරණි ම සිංහල ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථය 13 වැනි සියවසයේ දී ලියුවුණු සිදත් සගරාව ලෙස පිළිගැනේ. නාම පදයන්ගේ ලිංගහේදය පිළිබඳව දක්වන සිදත් සගරාව, සජාතීය හාඡාවන්හි එනම් සංස්කෘත, පාලි හාඡාවන්හි නාම පදයන්ගේ ලිංග හේදය තෙවැදුරුම් වූවත්, සිංහලයේ ඇත්තේ ලිංග හේදය පිළිබඳ ප්‍රහේද දෙකක් පමණ කැ යි අවධාරණය කරයි.

“මෙය මෝය යන වහරට කරුණු වූයේ ලිගු නම”

යනුවෙන් “මේ” යනු පුරුෂ ලිංග නාමපදයක් ලෙසත් “මෝ” යනු ස්ත්‍රී ලිංග නාමපදයක් ලෙසත් හැඳින්වේ. සර්වනාම ගබාදයක් නාම පදයන්ගේ ලිංග හේදය තහවුරු කරන්නට වර නගා දැක්වීම මෙහි දී සිදු වී ඇත. සාමාන්‍ය නාම ප්‍රකාතීයක් වරනගා බැලී නම, සිංහලයේ ලිංග හේදය තෙවැදුරුම් බවක් පැහැදිලි වනු ඇත. මෙහිදී ඇත් (පුරුෂ ලිංග) කත් (ස්ත්‍රී ලිංග) අත් (නපුංසක ලිංග) ගබාද වරනගා බැලීමේ දී සිංහලයේ නාම පදයන්ගේ ලිංග හේදය පිළිබඳ ප්‍රහේදය මෙට පැහැදිලි වනු ඇත.

ඇත් ගබාදය

	ඒක වචන	බහු වචන
ප්‍රථම විහක්ති	ඇතා	ඇත්තු
කරම විහක්ති	ඇතා	ඇතුන්
ආලපන	ඇතා	ඇතුනි

කත් ගබඳය

	ඒක වචන	බහු වචන
පුර්මා විහක්ති	කත	කත්තු
කර්ම විහක්ති	කත	කතුන්
ආධාරන	කත	කතුති

අත් ගබඳය

	ඒක වචන	බහු වචන
පුර්මා විහක්ති	අත	අත්
කර්ම විහක්ති	අත	අත්
කරණ විහක්ති	{	අතින්
අවධි විහක්ති	{	අත්වලින්
සම්බන්ධ විහක්ති	{	අත්වල
ආධාර විහක්ති		

මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ එක් ගබඳ ගණයක් වැඩි විහක්ති සංඛ්‍යාවක වර නැගෙන බවත්, අනික් ගබඳ ගණ දෙක විහක්ති තුනක පමණක් වරනැගෙන බවත් ය. ඒවායේ කර්තා විහක්තියේ සිට ආධාර විහක්තිය දක්වා වූ විහක්ති රුප සාදා ගනු ලබන්නේ විසින්, කරණකාටගෙන, ට, ගෙන්, ගේ, කෙරෙහි යන විහක්ත්‍යර්ථ සූචක නිපාත ප්‍රයෝග යොදා ගැනීමෙනි.

එහෙත් අනෙක් ගබඳ ගණය පැහැදිලිව ම වැඩි විහක්ති සංඛ්‍යාවක වර නැගෙයි. එම ගබඳ ගණයේ නාම පද

පුර්මා

කර්ම

කරණ - අවධි

සම්බන්ධ - ආධාර

යන අර්ථ භයක් අගවයි.

මෙයින් තහවුරු වන්නේ නාම වරනගා බැලීමේදී සිංහලයේ නාම පදයන්ට, පුරුෂ ලිංග, ස්ත්‍රී ලිංග, නපුණසක ලිංග යනුවෙන් ප්‍ර්‍රේද කුතක් විද්‍යාමාන බව ය.

නාම වරනැගීමේදී සවේතන ගබඳ එක් අයුරකිනුත්, අවේතන ගබඳ තවත් අයුරකිනුත්, වරනැගේ. අවේතන ගණයේ ගබඳයන්ගේ බහු වචන රුපය බොහෝ විට ප්‍රකාශනීයෙන් දැක්වේ. එහෙත් මේ වෙනස සිදුවන්නට පෙර සංඛ්‍යා ගබඳයක් පෙරටුව යෙදීමෙන් ද අවේතන ගබඳ ගණයේ බහු අර්ථය හගැවනු ලැබේ.

එක වචන - දොරින්

බහු වචන - නව දොරින්

එක වචන - තෙතින්

බහු වචන - දෙනෙතින්

පසුකාලීන ව මේ ගබඳ ගණය වරනැගීමේදී තවත් වෙනසක් සිදු විය. එනම් බහු අර්ථය අගවනු සඳහා “වල්” ප්‍රත්‍යය යොදා ගැනීම යි.

එක වචන :- ගේ   බහු වචන :- ගෙවල්

එක වචන :- අතින්   බහු වචන :- අත්වලින්

මේ අනුව නාම වරනැගීමේ දී සිංහලයේ නාම පද පුරුෂ ලිංග, ස්ත්‍රී ලිංග හා නපුණසක ලිංග යනුවෙන් තෙවැදුරුම් වන බව ගම්‍ය වේ.

ස්ත්‍රී ලිංග නාම පද නිපදවෙන ආකාරය

01. අනම්‍ය කරණය

බමුණු-බැමිණි

බලු-බැලි

ලකුසු-ඉකිසි

කුකුලු-කිකිලි

බකුසු-බැකිසි

සේරා-සේර

කොරා-කොර

අනම්‍ය යනු,

අ, උ, ඔ යන ස්වර ඇ, ඉ, එ, ස්වර බවට පෙරලීමයි.

02. ස්ත්‍රී ප්‍රත්‍යාය යෝගය

පුරුෂලිංග නාම පදයේ අගට ආ, රේ, ඉනි ප්‍රත්‍යා එකතු කිරීමෙන් ස්ත්‍රීලිංග නාම පද නිපදවා ගැනීම.

කෝකිල - කෝකිලා

කුමර - කුමරි

ඇත් - ඇතිනි

03. ස්ත්‍රී වාචී නාම පදයක් එකතු කිරීම

කොට්‍යා - කොට්දෙන

සිංහයා - සිංහධේනුව

04. අමුතුම පදයක් භාවිත කිරීම

මොනරා - සෙබඩ

අශ්‍වයා - වෙළුණ

රජ - බිසව

ත්‍රියාකාරකම 2.1

පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

මුදය	පුරුෂලිංග නාමය	ස්ත්‍රීලිංග නාමය
කවුඩු		
සිංහ		
කොක්		
කොට්		
ඇමති		
ලිකුපු		
බකුපු		
කුරුපු		
කොට්ටුපු		
කොපු		
ගොට්		

ගුණ නාම ලිංගත්‍යට ම පොදුවේ යෙදේ.

රතු මිනිසා	රතු ගැහැනිය	රතු මල
කඹ ගොනා	කඹ දෙන	කඹ කබාය
ලිස මිනිසා	ලිස ගැහැනිය	ලිස ගස

ත්‍රියාකාරකම 2.2

පහත සඳහන් පදන්තී ඉරි ඇදි නාම පදවල ලිංගහේදය දක්වන්න.

සඳුලුවල	පන්ද
කෙළනා සොදුරු	උන්ද
රැසිරි <u>නෙතා</u>	ඇන්දු
සලෙල් සිත් තම වෙතට	කැන්දු

තෙමා වැවේ <u>මගේ</u> සංඝ පිළිලි නෙත්	පුරවා
අමා රසක් වැනි <u>හිමි</u> සඳ	සිහිවෙනවා
දමා <u>කුමරු</u> වැඩියා <u>මට</u>	සිහිවෙනවා
මෙමා ඇර ලියෝ ලෙවි තුළ	ඇත්ද තවා

පිනිබර යාමේ <u>සැවුලන්</u> හඩලන	වා
අම්මා වටකර පිප හිනි නැලවෙන	වා
කොළඹ <u>රේල්ලුව</u> රජ ගමනක යන	වා
නැගිරින් පුතුනේ බිම මල් හිනැහෙන	වා

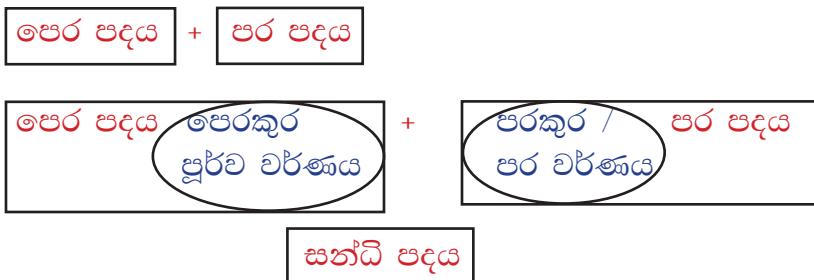

වෙන් ව ඇති පද දෙකක් තනි පදයක් සේ නිසි පරිදි ගළපා ගැනීම “සන්ධි” නම් වේ. සන්ධි යනු ගබිද සංඛානයකි. භාජාව අලංකාර කර ගැනීම, පද කෙටි කර ගැනීම ආදි ප්‍රයෝගන සන්ධිවලින් අපට ලැබේ.

“පෙර පර වර්ණන් නිසි විදිනි ගළපනු සඳහම්” යනුවෙන් පූර්ව අපර වර්ණයන් නිසි පරිදි ගැළපීම සන්ධි නම් වේ යැයි සිදත් සගරාවේ හඳුන්වා දී තිබේ.

පහත සඳහන් රුප සටහන අධ්‍යාපනය කරමු.

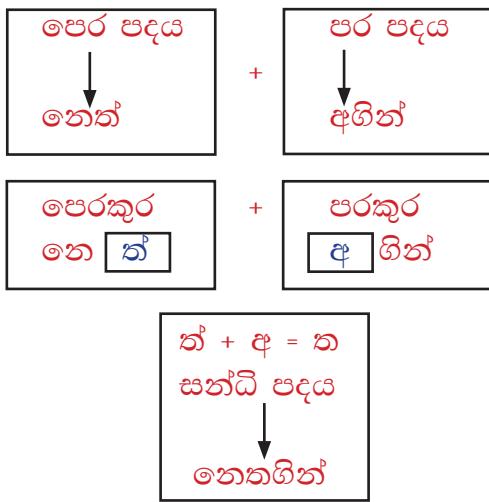

මෙහිදී සන්ධි වන්නේ අකුරු දෙකක් අතරය. මූලින් ඇති පදය පෙර පදය වශයෙන් හැඳින්වේ.

දෙවැනි පදය පර පදය වශයෙන් හැඳින්වේ. පෙර පදයේ අග ඇති අක්ෂරය පූර්ව වර්ණය (පෙරකුර) නමින් හැඳින්වේ. පර පදයේ මූලින්ම ඇති අකුර පර වර්ණය (පරකුර) නමින් හැඳින්වේ. පෙරකුරත් පරකුරත් ලෝප ආදේශ ආදි සන්ධි කාර්යයන් මගින් නිසි ලෙස ගළපා ගැනීම සන්ධි නම් වේ.

ඉහත රුප සටහනට උදාහරණයක් ගළපමු.

නෙත් සහ අගින් යන පද දෙක නෙතින් ලෙස තනි පදයක් බවට පත් විය. එහිදී පෙරකුර වූ “ත්” යන්නට පරකුර වූ ‘අ’ එකතු වී නෙතින් යනුවෙන් සන්ධි විය. මේ ආකාරයට සන්ධි කිරීමේදී සන්ධි කාර්යයේ විවිධත්වයක් දක්නට ඇත.

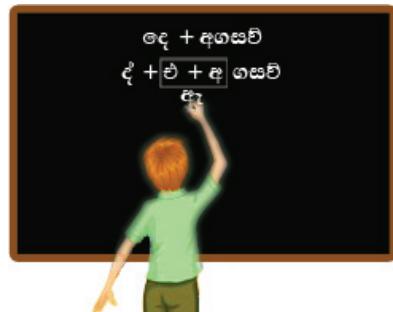

ලෝපය

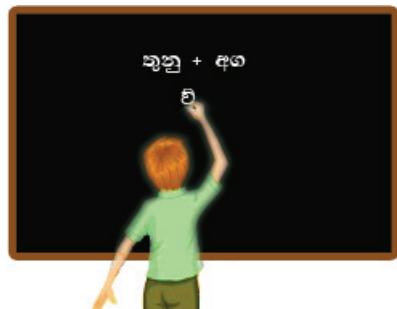
අකුරක් මකා දමයි.

ආමද්‍යෙය

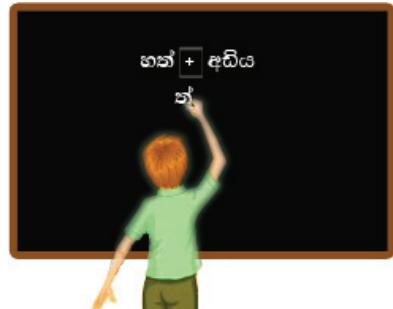
අකුරක් වෙනුවට වෙනත් අකුරක් පමුණුවයි.

ආගම

අමුතවෙන් ම අකුරක් පමුණුවයි.

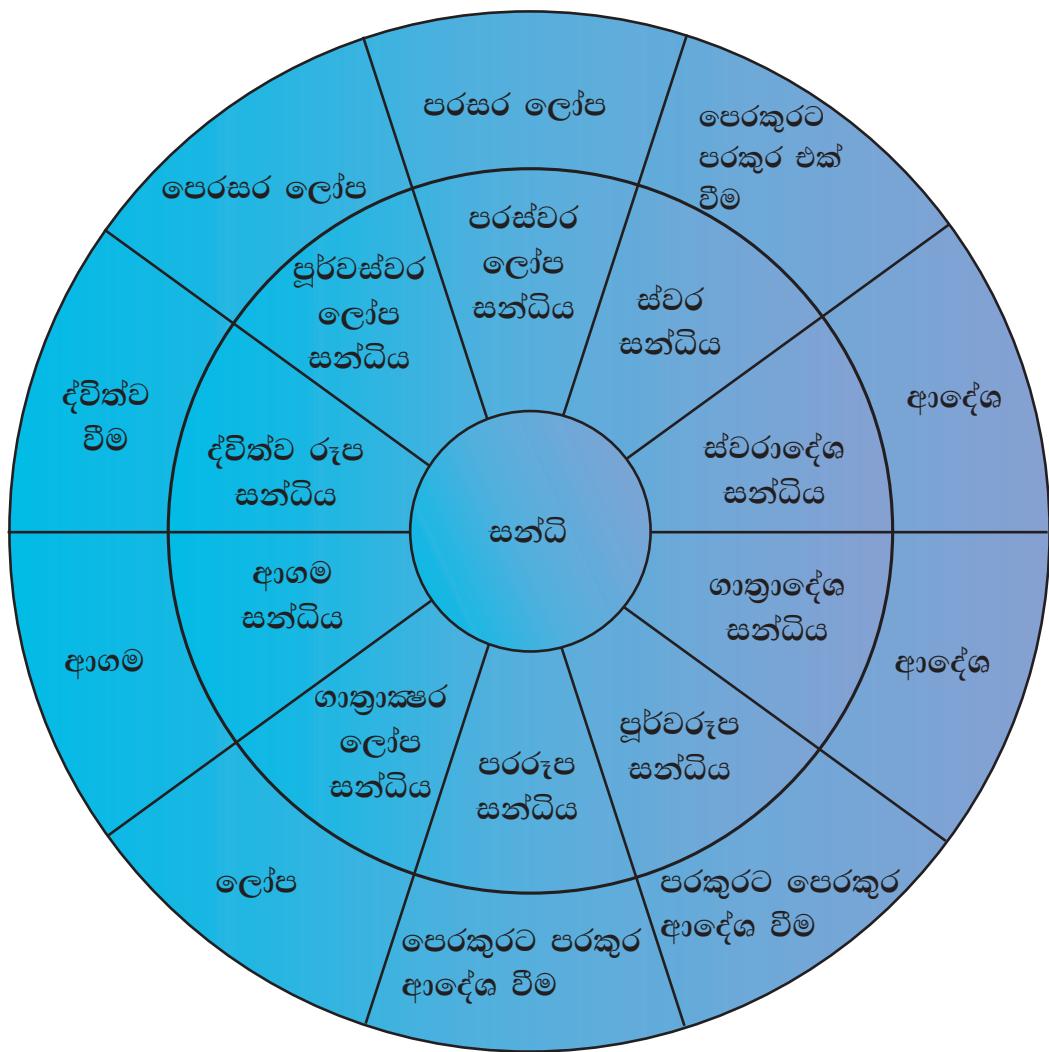
ද්විත්ව රුපය

තනි ගබඳයක් ගබඳ දෙකක් බවට පත් කරයි.

කාර්යයන් අනුව සන්ධි දහය වර්ග කරමු.

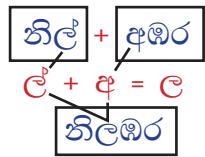

1. ස්වර සන්ධිය

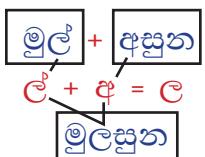
සන්ධි කාර්යයේ ස්වභාවය අනුව ඉතා ම පහසු ම සන්ධිය ස්වර සන්ධිය වේ. ලෝප ආදේශාදිය මෙම සන්ධියේ දක්නට තැත. පෙර පදියේ අග අකුර හල් අකුරක් විය යුතු අතර පර පදියේ මූලකුර (පරකුර) ස්වරයක් විය යුතු ය. එහිදී පෙර වර්ණය හා පර වර්ණය එකතු වී මෙම සන්ධිය සැරේ.

උදා :- I

උදා :- II

ක්‍රියාකාරකම 2.3

සන්ධි පදය ලියන්න

1. වම්	+	අත	=	____
2. රැවන්	+	ආර	=	____
3. දුක්	+	අදුර	=	____
4. අතින්	+	අතට	=	____
5. මත්	+	අශේතක්	=	____
6. පින්	+	අශේති	=	____
7. උස්	+	අසුන්	=	____
8. සහස්	+	අශස්	=	____
9. නිල්	+	චුපුල්	=	____
10. සිලිල්	+	ආර	=	____

ක්‍රියාකාරකම 2.4

මෙම පද විසන්ධි කරන්න.

1. ලක්ඩර	=	____	+	____
2. මොකැදුරු	=	____	+	____

3. ඉනික්විති	=	____	+	____
4. සිහිනිග	=	____	+	____
5. උරෙනුර	=	____	+	____
6. පෙමැති	=	____	+	____
7. මගුලැකා	=	____	+	____
8. පසිඳුරන්	=	____	+	____
9. පසග	=	____	+	____
10. පසැස්	=	____	+	____

2. පූර්වස්වර ලෝප සන්ධිය (පෙර සර ලොප් සඳ)

ඉහත සඳහන් උදාහරණ දෙස විමුණුමෙන් බලමු.

<input type="text"/> දකුණු	+	<input type="text"/> අත	-	විසන්ධිය
<input type="text"/> දකුණ් + ☒	+	<input type="text"/> අත	-	පෙරකුර කුමක් ද සි සේවීම
<input type="text"/> දකුණ් + ☒	+	<input type="text"/> අත	-	පෙරකුර (ල ස්වරය) ලොප් කිරීම
<input type="text"/> දකුණ් + <input type="text"/> අත			-	න් සහ අ එකතුව න් වීම
			=	සන්ධි පදය

පෙරකුර යනු පෙර පදයේ අග ඇති අකුරයි. ඉහත උදාහරණයෙහි පෙර පදය දකුණු යන්නයි. එහි අග ඇති අකුර (න්+ල) 'ල' ස්වරයයි.

එය ස්වරයක් නිසා පෙරසර යනුවෙන් හැඳින්වේ. පූර්ව ස්වරය යනු ද කිව හැකිය. අපි ඉහත උදාහරණයේ දී පෙරසර / පූර්වස්වරය ලොප් කෙලෙමු. ඒ නිසා එම සන්ධිය පූර්වස්වර ලෝප සන්ධිය (පෙර පර ලොප් සඳ) නමින් හඳුන්වමු.

ත්‍රියාකාරකම 2.5

හිස් කොටුවලට අදාළ පදය ලියන්න.

පෙර පදය	පර පදය	සන්ධි පදය	සන්ධි වීමෙනි ලොජ් වන පුරුව ස්වරය
නුවණ	අැස		
		තෙදුති	
සිය	අැසින්		
		පොරණැදුරන්	
		දිවැස්	
		රියැදුරු	
		මැදකිල්ල	
යන	එන		
		විදුරසුන්	
සුරු	අත		

3. පරස්වර ලෝප සන්ධිය (පරසර ලොජ් සඳ)

පරපදයේ මූල අකුර පරකුර සි. පර වරණය සි. එය ස්වරයක් නම් පරස්වරය නම්න් හැඳින්විය හැකි ය. පරස්වරය ලොජ් වීමෙන් ගැලපෙන සන්ධිය පරස්වර ලෝප සන්ධියයි.

- අදාළ:-
පුදි + ඇසුන	= විසන්ධිය
පුදි + පු සුන	= පරස්වරය සෙවීම
පුදි + ඇ සුන	= පරස්වරය ලොජ් කිරීම
පුසුන	= සන්ධි පදය

මෙම සන්ධියේදී පරපදයේ මූල අකුර ස්වරයක් විය යුතු ම ය. එය ලොජ් වීම මෙහි රීතිය සි.

ඩියාකාරකම 2.6

හිස් කොටු පුරවන්න.

පෙර පදය	පර පදය	සන්ධි පදය	ලොප් වූ ස්වරය
_____	_____	සුරගන දොරගුල්	_____
සිය	අතින්	_____	_____
ගන	අලුර	දසතින්	_____
සදා	ආදරණීය	වහරනුසරෙන්	_____
ගෙන	අව්‍යත්	මැතිතුමා	_____
_____	_____	අනුරැක්	_____

4. ගාත්‍රාක්ෂර ලෝප සන්ධිය (ගතකුරු ලොප සඳ)

ලෝප සන්ධි තුනකි. මින් දෙකක් අපි ඉගෙන ගතිමු. තුන් වන ලෝප සන්ධිය ගාත්‍රාක්ෂර ලෝප සන්ධිය සි. සන්ධි වන පද දෙකන් පෙර පදයේ අග ඇති පෙරකුර වන ගාත්‍රාක්ෂරය ස්වරයන් සමඟ ලොප් වී ඉතිරි වන අර්ථ අනුනාසිකාය වංද්ධි විමෙන් ගැළපෙන සන්ධිය ගාත්‍රාක්ෂර ලෝප සන්ධියයි.

උදා:- ගග

+ වෙරල = විසන්ධිය

ග + ර + ග + අ

+ වෙරල = සංයුක්ත ගාත්‍රාක්ෂරයේ ස්වර ව්‍යාප්තන වෙන් කිරීම

ග + ර + ~~ඡ~~ + ~~අ~~

+ වෙරල = ස්වරය සහ ගාත්‍රාක්ෂරය ලොප් කිරීම

ගං

+ වෙරල = අර්ථානුනාසිකාය සම්පූර්ණ කිරීම

ගංවෙරල

= සන්ධි පදය

ත්‍රියාකාරකම 2.7

පහත සඳහන් පද විසන්ධි කොට සන්ධි වන අයුරු පැහැදිලි කරන්න.

1. මංමුලා
2. සුලංපහර
3. ගංවතුර
4. නෙළුම්මල්
5. මූංඇට
6. තම්පලා
7. කොලොමිතොට
8. මේහින්තලය

5. ස්වරාදේශ සන්ධිය (සරදේස් සඳ)

ගබිද සංවිධානයේදී එක් ගබිදයක් හෝ ගබිද දෙකක් වෙනුවට වෙනත් ගබිදයක් පැමිණ වීම ආදේශය බව අපි උගතිමු. එනම් ආදේශ වන්නා වූ ගබිදය ස්වරයක් නම් එය ස්වරාදේශ වේ. ගාත්‍රාක්ෂරයක් නම් ගාත්‍රාදේශ වේ.

මෙහිදී අපි ස්වරාදේශ සන්ධිය සලකා බලමු.

උදා:-	<table border="1"><tr><td>මහ</td><td>+</td><td>ඉසුරු</td></tr></table>	මහ	+	ඉසුරු	=	විසන්ධිය		
මහ	+	ඉසුරු						
	<table border="1"><tr><td>මහ්</td><td>+</td><td>අ</td><td>+</td><td>ඉසුරු</td></tr></table>	මහ්	+	අ	+	ඉසුරු	=	පුරුවස්වරය වෙන් කිරීම
මහ්	+	අ	+	ඉසුරු				
	<table border="1"><tr><td>මහ්</td><td>+</td><td>එ</td><td>+</td><td>සුරු</td></tr></table>	මහ්	+	එ	+	සුරු	=	ස්වර දෙකක් වෙනුවට
මහ්	+	එ	+	සුරු				
			වෙනත් ස්වරයක් පැමිණවීම					
	<table border="1"><tr><td>මහෙසුරු</td></tr></table>	මහෙසුරු	=	සන්ධි පදය				
මහෙසුරු								
	<table border="1"><tr><td>මෙහෙසුරු</td></tr></table>	මෙහෙසුරු	=	ස්වර සමරුපා වීම.				
මෙහෙසුරු								

ක්‍රියාකාරකම 2.8

දී ඇති උදාහරණ අනුව පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න

විසන්ධිය	සන්ධිය	සන්ධි කාර්යයට බලුන්වන අක්ෂර දෙක	ආදේශ අක්ෂරය
වට + උර	මොහොර		
මහ ඉනු	ගල්ංසු නරේනු		

6. ගානුකෝෂරාදේශ සන්ධිය (ගතදේස් සඳ)

සන්ධි වන පද දෙකින් පර පදයේ මුල අකුරට (පරකුරට) වෙනත් ගතකුරක් ආදේශ විම ගානුකෝෂරාදේශ සන්ධිය සි.

ලදා:-	කිවි + වර	= විසන්ධිය
	කිවි + වි + ඇර	= පරකුර සොයා ගැනීම
	කිවි + යේ + ඇර	= (වි වෙනුවට යේ ආදේශය)
	කිවි යර	= ව්‍යංජනය හා ස්වරය එක්වීම
	කිවියර	= සන්ධිය

ක්‍රියාකාරකම 2.9

වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

විසන්ධිය	සන්ධිය	සන්ධි කාර්යයට බලුන්වන අක්ෂර දෙක	ආදේශ අක්ෂරය
හිනි + කම්	දඩුවම්		
දඩු + කම්	හිලියම්		
	විලියම්		

7. පුරුවරුප සන්ධිය (පෙර රු සඳ)

පර වරණයට පෙර වරණයේ රුපය ගැන්වීමෙන් ගැලපෙන සන්ධිය පුරුව රුප සන්ධියයි.

ලදා:-	වත් + කම්	= විසන්ධිය
	වත් + ක් + අම්	= පර වරණය වෙන් කිරීම
	වත් + ත් + අම්	= පර වරණයට පෙර වරණය පැමිණවීම
	වත්තම්	= සන්ධිය

8. පරරුප සන්ධිය (පර රු සඳ)

පර වරණයේ රුපය පෙර වරණයට ඇති කිරීමෙන් ගැලපීම මෙම සන්ධියේ රිතියයි.

ලදා:-	අැත් + දිල	= විසන්ධිය
	අැත් + ද් + අ ල	= පර රුපය වෙන් කිරීම
	අැද් + ද් + දිල	= පෙර රුපයට පර රුපය පැමිණවීම
	අැද්දල	= සන්ධි වීම

ක්‍රියාකාරකම 2.10

වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

සන්ධි පදය	විසන්ධි පදය	මුලින් තිබූ අකුර	පැමිණ වූ අකුර	සන්ධි නාමය
අස්සන	_____	_____	_____	_____
ව්‍යුහිතය	_____	_____	_____	_____
අල්ලස්	_____	_____	_____	_____
සද්ධිනක්	_____	_____	_____	_____
දුර්ජනක්	_____	_____	_____	_____
ගොක්කොල	_____	_____	_____	_____
ලිග්ගල	_____	_____	_____	_____
වක්කඩ්	_____	_____	_____	_____

9. ආගම සන්ධිය (අගම් සඳ)

පුරුව වර්ණයටත්, පර වර්ණයටත් අතරට මිතුයෙකු මෙන් අලුතින් ම අකුරක් එක්වීම ආගම සන්ධිය වේ. ය, ව, ර යන අකුරු බෙහෙවින් ආගමය වේ.

ලදා:-	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td>සිවු</td><td>+ අග</td></tr></table>	සිවු	+ අග	=	විසන්ධිය
සිවු	+ අග				
	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td>සිවු</td><td>+ ර + අග</td></tr></table>	සිවු	+ ර + අග	=	ර ආගමය
සිවු	+ ර + අග				
	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td>සිවුරග</td></tr></table>	සිවුරග	=	සන්ධිය	
සිවුරග					

10. ද්විත්ව රුප සන්ධිය (දෙරු සඳ)

සන්ධි වන පද දෙකෙන් පෙරකුර ද්විත්ව වීම ද්විත්ව රුප සන්ධිය නම් වේ.

ලදා:-	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td>පත්</td><td>+ ඉරු</td></tr></table>	පත්	+ ඉරු	=	විසන්ධිය
පත්	+ ඉරු				
	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td>පත් + ත්</td><td>+ ඉරු</td></tr></table>	පත් + ත්	+ ඉරු	=	පෙරකුර ද්විත්ව කිරීම
පත් + ත්	+ ඉරු				
	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td>පත්තිරු</td></tr></table>	පත්තිරු	=	සන්ධි වීම	
පත්තිරු					

ක්‍රියාකාරකම 2.11

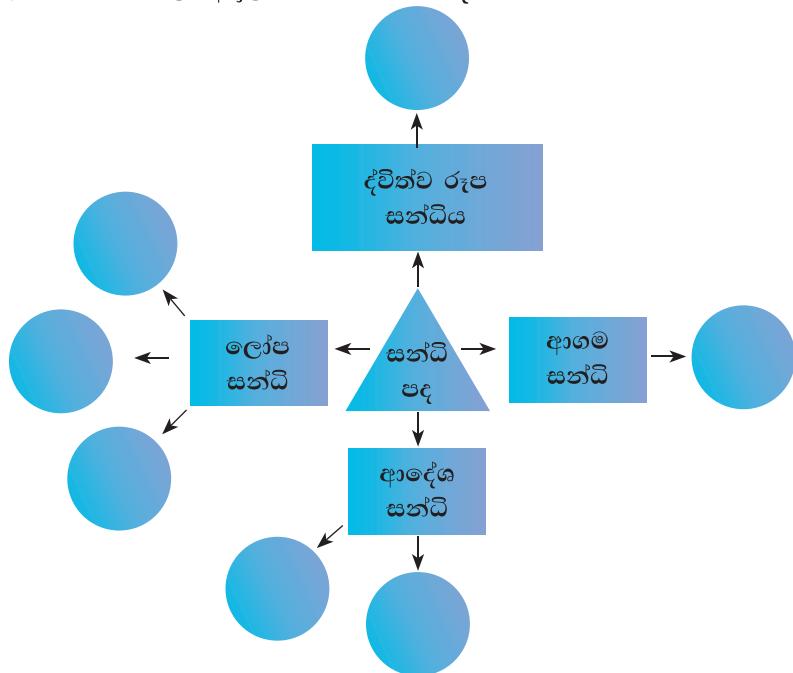
වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

සන්ධිය	විසන්ධිය	ආගම / ද්විත්ව වූ අකුර	සන්ධි නාමය
බත්තුල්	_____	_____	_____
නිරතුරු	_____	_____	_____
දෙයාකාර	_____	_____	_____
නිරෝද	_____	_____	_____
පොල්ලත්ත	_____	_____	_____
දුවග	_____	_____	_____
වල්ලම්බලම	_____	_____	_____
රුවාරු	_____	_____	_____
වියවුල්	_____	_____	_____

ත්‍රියාකාරකම 2.12

වලටට ඇති වෘත්තවල අදාළ සන්ධි නාම දක්වන්න.

ත්‍රියාකාරකම 2.13

සන්ධි දැනුම තවදුරටත් වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා සරල ඉගෙනුම් උපකාරකයක් නිරමාණය කරමු. මේ සඳහා සන කඩුසියක් භාවිත කළ නැතිය. ප්‍රමාණයෙන් ක්‍රමයෙන් විශාල වන පරිදි වෘත්ත තුනක් සන කඩුසියක කපා ගන්න.

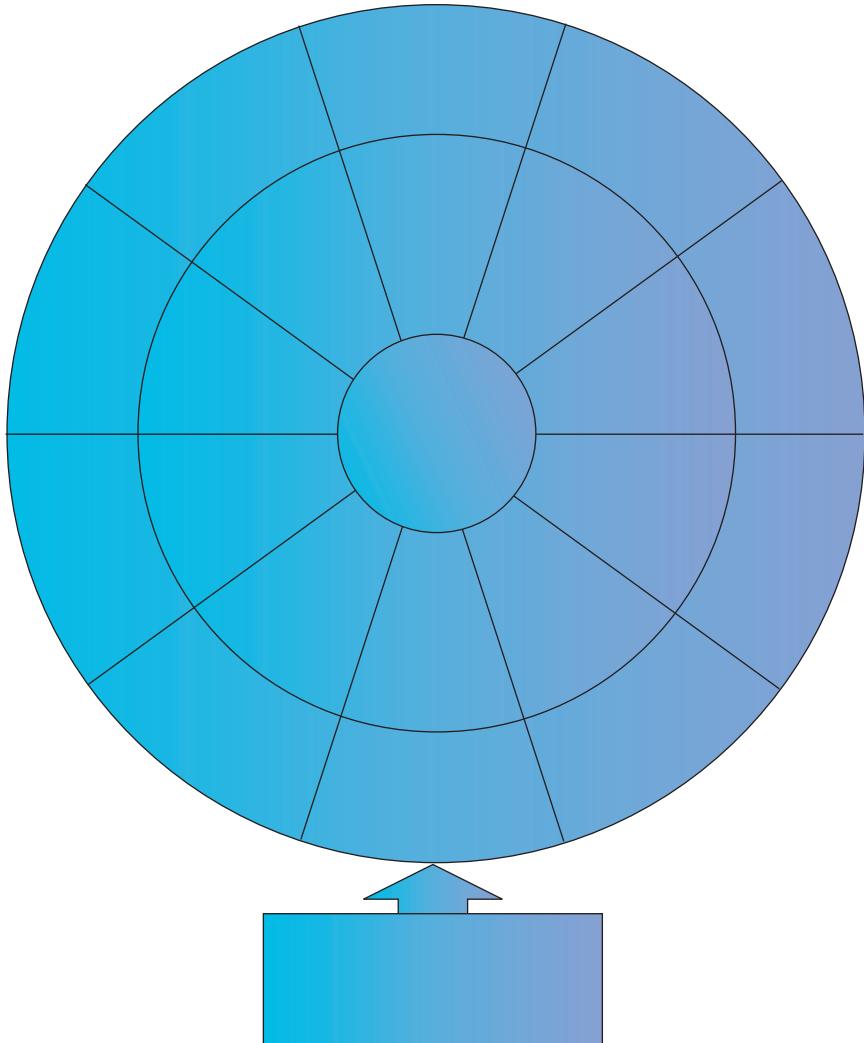
පළමු වන වෘත්තය තුළ සන්ධි යන වචනය ලියන්න.

දෙවන වෘත්තය කොටස් දහයකට වෙන්කොට එහි සන්ධිවල නම් සඳහන් කරන්න.

තුන්වන වෘත්තය කොටස් දහයකට වෙන්කොට ඒ තුළ සන්ධියකට උදහරණ දෙකක් හෝ තුනක් හෝ බැහින් ලියන්න. (සන්ධි පිළිවෙළින් නොවේ)

ඉන් පසු රඩුම් සියල්ල එකමත තබා පහත රුප සටහනේ දැක්වෙන පරිදි පුවරුවක සවිකර ගන්න. දැන් වෘත්ත කරකවා අදාළ සනදීයට ගැලුපෙන උදාහරණ තෝරා ගැනීමෙන් ඔබට දැනුම තවදුරටත් සනාථ කරගත නැතිය.

ව්‍යාකාරකම 2.14

දෙයස්නක ඉදන් හිමි දෙනමක්	ලදරු
පසැස් දහම් දෙසති'යි දත් සූර	ඉසුරු
තිදස් පුරෙන් එවිම'යි හගවන	අයුරු
සියැස් ඇර බලන් සකීමෙම තොරණ	සරු

ඉහත පදාළයේ ඇති සන්ධි පද සෞයා ලියන්න.

භාෂා ව්‍යවහාරයේදී එහි යෝග්‍යතාවට බලපාන අංගයකි, සමාස නාම. වෙන් වෙන් ව තිබු නාම පද කීපයක් එක්කොට දක්වා තනි නාම පදයක් ලෙස විඛන් ගැන්වීම සමාස ලක්ෂණය සි. භාෂණයෙහිදීත්, ලේඛනයෙහිදීත්, සමාස නාමවල අවශ්‍යතාව කැඳී පෙනෙන්නකි.

“නේ සදන් සියොටු එක සද අයුරක් වන සේ ගළපනු සමස් නම්”

යනුවෙන් සිදන් සගරාවේ සමාස නාම ඇර්ථ කථනය කෙරෙයි.

සමාස ප්‍රජේද

පහත වගුවේ වචන ගැන අවධානය යොමු කරමු.

පුන්සද
ර්දාවල්
වත්පිළිවෙන්
රසකිරී
සදෙවිලොව
දසමස
මවිකුස

පිරුණු සද
ර්ද දාවල්ද
වත්ද පිළිවෙන්ද
රසින් යුත් කිරී
දෙවි ලෝ සය
මාස දහයක්
මවගේ කුස

ඉහත පළමු කොටුවේ තනි පදයක් ලෙස ලියවී ඇති වචන සඳහා දෙවන කොටුවේ එම අදහස ම පද කීපයකින් සපයන බව පෙනේ. ඉන් පැහැදිලි වන්නේ පද කීපයක් හකුලිවා තනි පදයක් සේ සකස් කර ගත හැකි බවයි. එවැනි පද සමාස නාම ලෙස හැඳින් වේ. මේ ආකාරයෙන් සමාස වර්ග පහක් දක්නට ලැබේ.

1. දකාරාර්ථ සමාසය

2. විශේෂණ සමාසය

3. විහක්ති සමාසය

4. අව්‍යය සමාසය

5. අන්‍යයාර්ථ සමාසය

දකාරාර්ථ සමාසය (ද අරුත් සමස්)

පා ද සිවුරැ ද
දිවි ද වග ද වලස් ද

පාසිවුරැ
දිවිවගවලස්

* සමුච්චයාර්ථවාචී

“ද” නිපාතයෙන් සම්බන්ධ ව සිටි වෙන් වෙන් අර්ථ පද එම නිපාත පදය ඉවත් වීමෙන් එකට එක් වීම “දකාරාර්ථ” සමාසය යි. විහක්ති පද සියල්ලෙහි විහක්ති ලොජ් වී සමාස වීමෙන් පසු එක පදයක් ලෙස විහක්ති ගනී.

විශේෂණ සමාසය (වෙසෙසුන් වෙසෙස් සමස්)

කඩ පාරින් යුත් තද ගල
අලුරැ ස්වභාවය ඇති කුටිය
විෂ ඇති දළ
ගල් වැනි හිත
රුවන් තුන

කඩගල
අලුරැකුටිය
විෂදළ
ගල්හිත
තෙරුවන

කිසියම් නාම පදයකට තවත් පදයක් හෝ පද කීපයක් හෝ විශේෂණ වී සමාස වන්නේ විශේෂණ සමාසය යි.

ත්‍රියාකාරකම 2.15

පහත දැක්වෙන පදන්‍යයේහි සමාස පද තෝරන්න. ඒවා කිනම් සමාසයකට අයත් දු යි සඳහන් කරන්න.

“ප්‍රංචි රුවන් ප්‍රංචි රුවන් ප්‍රංචි
වතුර අරන් ලිඛ උඩ තැබුවාය
අවපහ තොදන්නා ජඩයෙකි, මේක
ගෙදර යන්න දෙනවද මගේ ප්‍රංචි
කලේ කලේ කලේ කලේ කලේ”

විහක්ති සමාසය (විබත් සමස්)

හෙරණුන් පිණීස පැනවුණ සික
බුදුන් දෙසු බණු
රනින් කළ කොත
ගිරවාගේ හොට

හෙරණසික
බුදුබණ
රන්කොත
ගිරාහොට

ඉහත උදාහරණ පිළිබඳ සලකන කළ පෙර පදය පර පදය හා සමාස වන කළේහි පෙර පදයේ විබත් ලොඡ් වී ඇති බව පෙනී යයි. එසේ වන්නේ විහක්ති සමාසයේ ය. පෙර පදය ගත් විබත අනුව සමාසය ද නම් කෙරේ. ප්‍රථමා, ආලපන විහක්ති හැර ඉතිරි විහක්ති හතෙන් විහක්ති සමාස පද සැදේ.

අව්‍යාය සමාසය (අව්‍යාය සමස්)

මනාව පිරුණු
ස්ථීර නැති
දොසක් තොවන
අයහපත් සිරිත්
මිනිස් තොවන

සුපුන්
අස්ථීර
නිදාස්
දුසිරිත්
තොමිනිස්

ඉහත උදහරණයන්හි සමාස පදයේ මූලින් අව්‍යය පදයක් දක්නට ලැබේ. නාම පදවල මූලට අව්‍යය පදයක් යෙදී මෙසේ තැනෙන නාම පද අව්‍යය සමාස නාම ලෙස හැඳින්වේ.

අන්‍යාර්ථ සමාසය (අන් අරුත් සමස්)

සමාස වීමට පෙර	සමාස පදය	හැගවෙන අරුත
අස් පහක් ඇත්තේ	පස්ස්	බුදු රජ
වත් සයක් ඇත්තේ	සවත්	කඩ කුමරු
සහසක් කර ඇත්තේ යමෙකුට ද හේ	සහසකර	සූර්යයා
බල දහයක් ඇත්තේ යමෙකුට ද හේ	දසබල	බුදුන් වහන්සේ
නෙත් තුනක් ඇත්තේ යමෙකුට ද හේ	තිනෙත්	රේඛ්වරයා
මල් අවියක් ඇත්තේ යමෙකුට ද හේ	මලවී	අන්ගයා

සමාස වූ පසු මූලින් යෙදුණු පදවලින් හෝ නොලැබෙන වෙනත් අර්ථයක් ප්‍රකාශ වන සමාසය අන්‍යාර්ථ සමාසය තමින් හැඳින්වේ.

ක්‍රියාකාරකම 2.16

- “ගෙවන සසර දුක් බුදුබණ නාදු”
- “මෙව්තුරු සුසැදී යස මිණුමුතු මල්පතර”
- “හෙරණසික කියති හෙරණේ තැනිත් තැන”
- “බොන කල පොකුරු මී ඉද පිපි පියුමිනිස”
- “දියනෙත උදවෙන සියකිරීන් මහරු”
- “හින කර මලවී උදහස් තැබුව සත”
- “දසදේස පතල යස මුතු සුරිදුට දීමුතු”
- “මින්දද හිසර වැදී සැලෙන හද
න්වන දුක්ගී මුටට ඇසෙනව ද
වනුන මල් අතුරා ඇති යහනට
කන්ද කපා පායන් රන්පුන්සද”

ඉහත පදාය බණ්ඩයන්හි ඇති සමාස නාම තෝරා පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

සමාස පදය	සමාන වීමට පෙර පද සම්භය	සමාස නාමය

ක්‍රියාකාරකම 2.17

තර සර හිටි මහල් මෙහි පහ පෙළ
සුර සිදු විදුදිරන් සැදි සඳුලු

නිතොර
මනහර

විදා සිනිදු සුදුයස් දිග පිය
නදා සුපුන් හිමකර පියකර
සදා සිතු සියපත් නුම
ලදා දෙසෙන් වැද එන රග බල

පතර
තිසර
තඩර කර
මිතුර

ඉහත ගේය පදායය ඇසුරෙන් පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

එහි ඇතුළත් සමාස පද	සමාස නාමය

නාම පදයක් යනු කුමක් දැ සි ඔබ මේට ඉහත ඉගෙන ගෙන ඇත. නාම පදයක අවයව වෙන් කළ විට ඔබට දකින්නට ලැබෙන්නේ ශබ්ද මූලයන් විභක්ති ප්‍රත්‍යයන් පමණි.

නිදුසුනක් ලෙස :

ගම + අ = ගම

ගස් + අ = ගස

යනු ශබ්ද ප්‍රකාශනකත් විභක්ති ප්‍රත්‍යයකත් එකතු වීමකි.

එහෙත් ප්‍රත්‍යයාර්ථ නාම පදයක අවයව විග්‍රහ කළ විට ඔබට දකින්නට ලැබෙන්නේ නාම පදයක් හා ප්‍රත්‍යයකි. ඉනුත් නාම පදයේ අර්ථය ඉක්මවා ප්‍රත්‍යයේ අර්ථය මතු වී සිටී. නිදුසුනක් ලෙස ගැමී යන තද්ධිත නාම පදය විග්‍රහ කළාත්, පැහැදිලි ලෙසම නාමයක් හා තද්ධිත ප්‍රත්‍යයක් දක්නට ලැබේ.

ගම + ඉ = ගැමී

ගැමී + ආ = ගැමීයා

මෙහි තද්ධිත ඉ ප්‍රත්‍යය එකතු වී ඇත්තේ ගම යන නාම පදයට සි.

ප්‍රත්‍යයාර්ථ නාම පද වර්ග දෙකකි.

1. තද්ධිත

2. කංදන්ත

තද්ධිත නාමයක් යනු නාම පදයක හා තද්ධිත ප්‍රත්‍යයක එකතුවකි. එහෙත් කංදන්ත නාම යනු ධාතුවකට ප්‍රත්‍යයක් එකතුවීමෙන් නිපදවෙන නාම පදයි.

කංදන්ත නාම ප්‍රහේද දෙකකි.

1. අර්ථ ක්‍රියා නාම

2. හාව ක්‍රියා නාම

සිංහල භාෂාවේ තද්ධිත නාම නිපදවෙන ප්‍රත්‍යය සමුද්‍යක් ඇත. එසේ ම තත්සම තද්ධිත නාමපද සමුද්‍යක් ද පවතී.

“ඇත” යන අර්ථය දෙනු සඳහා නාමයක්, වත් හා මත් ප්‍රත්‍යය ගනී.

	පින් + වත්	-	පින්වත්
වත් -	සිල් + වත්	-	සිල්වත්
	ශ්‍රියා + වත්	-	ශ්‍රියාවත්
	ආලෝක + වත්	-	ආලෝකවත්
	ඉසුරු + මත්	-	ඉසුරුමත්
මත් -	රු + මත්	-	රුමත්
	කිරති + මත්	-	කිරතිමත්
	නිරෝගී + මත්	-	නිරෝගීමත්

අකාරාන්න නාමයෙන් පසුව වත් ප්‍රත්‍යය ද, සෙසු ස්වරාන්ත නාමයන්ගෙන් පරව මත් ප්‍රත්‍යය ද යෙදේ.

මුවා } යන ප්‍රත්‍යය, එයින් කරන ලද්දේ ය යන අර්ථයේ යෙදේ.
මය }

මුවා :- සෙල්මුවා, දුවමුවා, රන්මුවා, රදිමුවා

මය :- දුවමය, සෙලමය, ස්වරණමය, කනකමය, රුතුමය, මනෝමය

තර } යන ප්‍රත්‍යය, අධිකාර්ථයෙහි යෙදේ.
තම }

තර :- මිහිරිතර, ගරැතර, මධුරතර, ප්‍රියතර

තම :- මිහිරිතම, මධුරතම, ප්‍රියතම

ගොරවාර්ථ ප්‍රත්‍යාය

ආණ	- පිය + ආණ	- පියාණ
අණු	- පුත් + අණු	- පුතණු
අණී	- මා + අණී	- මැණී
	- තග + අණී	- තැගණී
ණේඩි	- පුත + ඣේඩි	- පුතණේඩි
අණේඩි	- අම්ම + අණේඩි	- අම්මණේඩි

ස්වාර්ථය (ස්ව) යන අර්ථය

අස්	- වරල + අස්	- වරලස්
	- උස් + අස්	- උසස්
	යස + අස්	- යසස්
අත්	- මුදුන් + අත්	- මුදුනත්
	සවන් + අත්	- සවනත්
	කන + අත්	- කනත්

ස්වල්පාර්ථය

ඉති	- පැන් + ඉති	- පැනිති
	කැන් + ඉති	- කැනිති
	සුග + ඉති	- සිගිති
	කැබලි + ඉති	- කැබිලිති

ප්‍රදේශාර්ථය

අටි	- ඉග + අටි	- ඉගටි
	කර + අටි	- කරටි

ර්ථ නුරු යන අර්ථය

- දිග + අටි	- දිගටි
කළ + අටි	- කළටි

බහුලාර්ථය

අට - වක + අට - වකට
අල - ගැට + අල - ගැටලු

භාවාර්ථය

මුදු + තා - මුදුතා
සුහදු + තා - සුහදුතා
දික්ෂා + තා - දික්ෂාතා

භුතාර්ථය

එහි වුයේ ය යන අර්ථය
ගම + ඉ ගැමී

නියුක්තාර්ථය

එහි නියුක්ත වුයේ ය යන අර්ථය
තොට + ඉ තොටී

ජානනාර්ථය

එය දනී යන අර්ථය
නකත් + ඉ නැකති

සම්බන්ධාර්ථය

ලොව + ඉ ලොවී

සිදුසි යන අර්ථය
සබ + ඉ සැබී

ඉක ප්‍රත්‍ය ය

ඊට අයත් යන අර්ථය
මෙහි දී මුල් ස්වරය වංද්ධී වේ.

නගර + ඉක	- නාගරික
ශරීර + ඉක	- ගාරීරික
කය + ඉක	- කායික
ඉතිහාස + ඉක	- එතිහාසික
දින + ඉක	- දෙදිනික
පුද්ගල + ඉක	- පෙළුද්ගලික
භූත + ඉක	- භෙෂ්තික
රසායන + ඉක	- රසායනික

“ඉ” අන්ත නාම පදයකින් පරව ඇත යන අර්ථයේ “ක” ප්‍රත්‍යයෝග යේදී ආදි ස්වරය වංද්ධී තොවේ.

හක්ති + ක	- හක්තික
ලබිධි + ක	- ලබිධික
සිංස්කෘති + ක	- සිංස්කෘතික

රිය ප්‍රත්‍යය එකතුවීමේදී දී මුල් ස්වරය වංද්ධී තොවේ.

ස්වදේශ + රිය	- ස්වදේශීය
විදේශ + රිය	- විදේශීය
ප්‍රාන්ත + රිය	- ප්‍රාන්තීය

එහෙත් තත්සම ඒය ප්‍රත්‍යය එකතුවීමේ දී වංද්ධීය අනිවාර්ය වෙයි.

ගංගා + ඒය	- ගාංගේය
ලංකා + ඒය	- ලාංකේය

භාවාර්ථයේ “ය” ප්‍රත්‍යය

මෙහිදී දී මුල් ස්වරය වංද්ධී වේ.

තරුණු + ය	- තාරුණුය
සමර්ථ + ය	- සාමර්ථ්‍යය
සුන්දර + ය	- සෞන්දර්ය

කාලාර්ථයේ "තන" ප්‍රත්‍යාය යෙදේ.

පුරා + තන	- පුරාතන
සදා + තන	- සදාතන
නව + තන	- නුතන

ත්‍යාකාරකම 2.18

තද්ධිත නාම වෙන් කොට දක්වන්න.

- ගැමියා හා නාගරීකයා පහසුවෙන් හඳුනාගත හැකි ය.
- කායික රෝග මෙන් ම මානසික රෝග සඳහා ද ප්‍රතිකාර ඇත.
- වාර්ෂික ත්‍යාග ප්‍රදානය උත්කර්ෂණවත් ලෙස පැවැත්වේ.
- බලවත් හා ධනවත් අය ස්වදේශීය ද්‍රව්‍ය පරිහරණයට මැළිවෙති.
- වෙසක් දින විදුලිය බ්‍රූලින් ආලෝකවත් වු නගරය සෞන්දර්යයෙන් අනුත විය.

ත්‍යාකාරකම 2.19

'අ' කොටසේ එන තද්ධිත නාමයන්ගේ නාම ප්‍රත්‍යාය ගැළපෙන අයුරින් 'ආ' කොටසින් තෝරන්න.

අ කොටස	ආ කොටස	
	නාම	ප්‍රත්‍යාය
1. ගැටු	මුදු	රිය
2. ග්‍රාමිය	මිහිර	ඇටු
3. ඉසුරුමත්	දිය	ඇස්
4. වරලස	ගැට	තා
5. මුදුනා	හර (අර)	ඇරි
6. දියතා	වරල	වත්
7. අරටු	ග්‍රාම	මත්
8. කරටි	පින්	තර
9. පින්වත්	කර	ලු
10. මිහිරතර	ඉසුරු	ඉති

ත්‍රියාකාරකම 2.20

පහත දැක්වෙන අරුත් දෙන තද්ධිත පද ලියන්න.

1. දූවයෙන් නිමවන ලද
2. ජන සමුහය
3. හිස පෙදස
4. අලුර ම
5. වඩා ගරු කළ යුතු
6. ලංකාවට අයත්
7. කංග බහුල වූයේ
8. දිගට ඩුරු
9. රනින් කරන ලද
10. ඉතාම කුඩා

ධාතුවකට කංදන්ත ප්‍රත්‍යායක් එක් වීමෙන් කංදන්ත නාම නිපදවේයි.

කංදන්ත නාම ප්‍රහේද දෙකක් වෙයි.

1. අර්ථ ත්‍රියා
2. හාව ත්‍රියා

අර්ථ ත්‍රියා කංදන්ත
නැවත කොටස් දෙකකට බෙදේ.

1. වර්තමාන කංදන්ත
2. අනීත කංදන්ත

යනුවෙන් වර්ගිකරණය කෙරේ.

වර්තමාන කෘද්‍යන්ත

බාතු මූලයකට “න” ප්‍රත්‍යය එක්කාපු කිරීමෙන් වර්තමාන කෘද්‍යන්ත නාමපද නිපදවේ.

බල + න	{	ක්‍රේතකාරක
කර + න		
ලිය + න		
බල + එ + න	{	කරමකාරක
කර + එ + න		
රක් + එ + න		

අතිත කෘද්‍යන්ත

බල + උග්	බැඳු
රක් + ඉ	රැකී
වට + උණු	වැටුණු
කර + උණු	කෙරුණු

රකාරාන්ත බාතු මූල අතිත කෘද්‍යන්ත පද නිපදවීමේ දී “ල” වලින් අවසන් වේ.

√කර	අතිත කෘද්‍යන්ත	කළ
√මර	අතිත කෘද්‍යන්ත	මළ
√හදාර	අතිත කෘද්‍යන්ත	හදාල
√පහර	අතිත කෘද්‍යන්ත	පහල

“ආ” යන්නෙන් අවසන් වන බාතු මූල “න්” වලින් අවසන් වේ.

$\sqrt{\text{පලද}}$ පලන්

$\sqrt{\text{බඳ}}$ බන්

$\sqrt{\text{හඳ}}$ හන්

“ස්” අන්ත බාතු මූල අතීත කෘද්‍යන්ත “ට” යන්නෙන් අවසන් වේ.

$\sqrt{\text{බස්}}$ බට

$\sqrt{\text{වස්}}$ වට

දැනට භාෂාවේ සුලහ වශයෙන් අතීත කාල ආඛාරාත අර්ථය දැක්වීම සඳහා යෙදෙන්නේ කෘද්‍යන්ත ආඛාරාත පදයි. ගුද්ධ ආඛාරාත පද යෙදෙන්නේ විරල වශයෙනි. $\sqrt{\text{පිස}}$ මූලයේ පිසුවේ ය, පිසුවා ය යනු අතීත කෘද්‍යන්ත ආඛාරාත රුපයි. පිසු + ඒ = පිසුවේ යනු අතීත කාල පුරුෂ ලිංග කෘද්‍යන්ත ආඛාරාත පදය යි. පිසු + ආ යනු අතීත කාල ස්ත්‍රී ලිංග ආඛාරාත රුපය යි. පිසුවේ ය, පිසුවා ය යන දෙතැන එන ‘ය’ ප්‍රත්‍යය වාක්‍යය අවසන් බව දැක්වීමට යෙදෙන නිපාත පදයකි.

යෙදෙන ආකාරය අනුව කෘද්‍යන්ත නාම තෙවැදුරුම් වේ.

1. කෘද්‍යන්ත නාම - ගයන්නා, නටන්නා
2. නාම විශේෂණ - රගන නිලිය
3. අතීත කාල ක්‍රියා - පිසුවේ ය, පිසුවා ය, කිවේ ය, කිවා ය

ඡට් කාරකයන්හි - එනම් ක්‍රියා නිපදවීමට හේතු වන හෙයින් කාරක නමින් හැඳින්වෙන පහත සඳහන් අර්ථයන්හි අර්ථ ක්‍රියාපද නිපදවේ.

1. කරම අර්ථය
2. කරතා අර්ථය
3. කරණ අර්ථය
4. සම්පූදාන අර්ථය
5. අවධි අර්ථය
6. ආධාර අර්ථය

භාව කෘද්‍යන්ත

ත්‍රියා මාතු අර්ථය පමණක් පවසන ප්‍රත්‍යායක් බාතු මූලයකට එක්කාසු වීමෙන් භාව කෘද්‍යන්ත නිපද වේ.

බාතු මූලයකට “නු” ප්‍රත්‍යාය එකතු වී නිපදවෙන්නේ භාව කෘද්‍යන්ත නාමය යි.

$\sqrt{\text{බල}}$	+	නු	බලනු
$\sqrt{\text{යි}}$	+	නු	යනු
$\sqrt{\text{කර}}$	+	නු	කරනු
$\sqrt{\text{නට}}$	+	නු	නටනු

භාව නාමයකට පසුව පුරුෂ ලිංග නාම පද ප්‍රත්‍යාය හෝ ස්ත්‍රීලිංග නාමපද ප්‍රත්‍යාය එකතුවීමෙන් අනතිත කෘද්‍යන්ත පද නිපද වෙයි.

බලනු	ල්	බලන්නේ
බලනු	ර්	බලන්නී
නටනු	ල්	නටන්නේ
නටනු	ර්	නටන්නී

හාටකාරක කංදන්ත පද

හාටකාරක කංදන්ත ප්‍රත්‍යය කිපයකි.

1. උම්
2. ඉලි
3. එම්
4. මන්

උම් ප්‍රත්‍යය

$$\sqrt{\text{රග}} + \text{ උම් } - \text{ රැගම් }$$

$$\sqrt{\text{නට}} + \text{ උම් } - \text{ නැටුම් }$$

$$\sqrt{\text{කා}} + \text{ උම් } - \text{ කැවුම් }$$

ඉලි ප්‍රත්‍යය

$$\sqrt{\text{නට}} + \text{ ඉලි } - \text{ නැටිලි }$$

$$\sqrt{\text{බල}} + \text{ ඉලි } - \text{ බැලිලි }$$

$$\sqrt{\text{කා}} + \text{ ඉලි } - \text{ කැවිලි }$$

එම් ප්‍රත්‍යය

$$\sqrt{\text{ගය}} + \text{ එම් } - \text{ ගැයීම් }$$

$$\sqrt{\text{නට}} + \text{ එම් } - \text{ නැටීම් }$$

$$\sqrt{\text{බල}} + \text{ එම් } - \text{ බැලීම් }$$

මන් ප්‍රත්‍යාය

$\sqrt{\text{ලිය}}$ + මන් - ලියමන්

$\sqrt{\text{පිස}}$ + මන් - පිසමන්

$\sqrt{\text{කිය}}$ + මන් - කියමන්

ක්‍රියාකාරකම 2.21

විදෙන ලෙලෙන නරුබර පුළුලුකුලැ	රදී
හෙළන නගන අත තුවනග බැලුම්	දදී
රුවින දිලෙන අබරණ කැලුම ගත	යෙදී
සැලෙන පහන සිං වැනි රගන ලිය	සැදී

ඉහත කවිය ඇසුරින් පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

උතුව	ප්‍රත්‍යාය	කාදන්ත පදය	කාදන්ත නාමය

ක්‍රියාකාරකම 2.22

ඉහත වගුවේ දක්වූ කාදන්ත නාම පහක් තෝරා ගෙන අර්ථවත් වැකි පහක් ගොඩ නගන්න.

